

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 28 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR.XIIP-3796“ PROJEKTO
(TAP-20-49; TAIS NR. 19-15340(2))**

2020-01-27 Nr. NV-223

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, siūlome jį tikslinti pagal žemiau išdėstytus pasiūlymus.

1. Projektas stokoja teisinio nuoseklumo ir sistemiškumo. Iš pradžių Projekte siūloma *pritarti Įstatymo projekto tikslui* (galimybei žmones laidoti neveikiančiose kapinėse), po to siūloma jo *nesvarstyti*, nes Įstatymo projektu siūlomi santykiai „*gali būti sureguliuoti* kitomis teisinio reguliavimo priemonėmis“ (iš tokios formuluotės galima spręsti, kad, Vyriausybės nuomone, reikėtų keisti ne įstatymą, o kitus, poįstatyminius, teisės aktus), antroje išvados pastraipoje lyg ir nurodomas konkretus teisės aktas, kurį reikėtų pakeisti - „*aprašyta problema galėtų būti sprendžiama* Kapinių tvarkymo taisyklėse“. Tačiau toliau išvadoje teigiama, kad Įstatymo projekto siūlymas „*neužtikrintų* visuomenės sveikatos, kultūros paveldo apsaugos, aplinkosaugos reikalavimų ir bendruomenės *interesų*“, pažeistų savivaldybės sprendimų priėmimo laisvę, siūloma norma iš esmės priešinga bendrajai žodžių „neveikiančios kapinės“ reikšmei, o esamas teisinis reguliavimas nesudaro galimybės savivaldybės tarybai priimti sprendimo riboto laidojimo kapinėse leisti laidoti tik kremuotus žmonių palaikus, ir, galiausiai, kritikuojamos tam tikros Įstatymo projekto nuostatos dėl to, kad jos galimai pažeidžia lygiateisiškumo principą ir laidojančiojo teisę savarankiškai nuspręsti, ką laidoti kapavietėje.

Iš viso to, kas parašyta, susidaro įspūdis, kad Projekto rengėjai nori pasakyti, kad neveikiančiose kapinėse negali būti laidojama (todėl iš esmės nepitaria Įstatymo projekto tikslui), o kylančios problemos gali būti sprendžiamos ne keičiant, o *taikant* galiojantį Vyriausybės nutarimą, pagal kurį savivaldybės taryba veikiausiai galėtų dalį neveikiančių kapinių priskirti riboto laidojimo kapinėms (arba riboto laidojimo kapinėms nesuteikti neveikiančių kapinių statuso), kuriose, vadovaujantis Vyriausybės nutarimu, būtų galima laidoti esamose (kur jau palaidota) kapavietėse, formuojant naujus kapus arba pakartotinai laidojant į jau esamus, taip pat laidojant kolumbariumuose, laidojimo rūsiuose, arba išbarstant kremuotus žmogaus palaikus pelenų barstymo lauke (t.y. tiek urnas, tiek karstus, taip pat neapsiribojant jokia giminystės linija).

Tačiau šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad savivaldybės taryba neturi visiškos laisvės nuspręsti dėl bet kurių kapinių priskyrimo neveikiančioms kapinėms arba neveikiančių kapinių priskyrimo riboto laidojimo kapinėms dėl numatytų kriterijų ir derinimo tvarkos. Be to, visi šie siūlymai ir galiojanti tvarka visiškai nesprendžia Įstatymo projekto tikslų, t.y. leisti ribotą kremuotų žmogaus palaikų laidojimą neveikiančiose kapinėse Įstatymo projekte nustatytomis sąlygomis.

Todėl Projektas turėtų būtų iš esmės tikslinamas:

- Jei projekto rengėjai pritaria Įstatymo projekto tikslui, bet mano, kad šis klausimas gali būti išspręstas *tikslinant (papildant ar pakeičiant) kitus teisės aktus*, tuomet reikėtų paaiškinti, ką reikėtų pakeisti Kapinių tvarkymo taisyklėse (pvz. numatyti, kad neveikiančiose kapinėse gali būti laidojami kremuoti palaikai, arba kad gali būti suteiktas riboto laidojimo kapinių statusas ir tokiais atvejais, kai leidžiama laidoti tik kremuotus žmonių palaikus šeimos kape ir tokiais atvejais išvengti atvejų, kai kapinės bus paskelbtos neveikiančiomis kapinėmis);
- Jei projekto rengėjai pritaria Įstatymo projekto tikslui, bet mano, kad šis klausimas gali būti sprendžiamas vadovaujantis kitomis šiuo metu galiojančiomis nuostatomis (Kapinių tvarkymo taisyklėmis ir savivaldybių tarybų sprendimais), tai reikėtų aiškiai ir išsamiai išdėstyti, kaip jis gali būti sprendžiamas;
- Jei projekto rengėjai mano, kad neveikiančiose kapinėse negalima laidoti apskritai, nes tai neužtikrintų visuomenės sveikatos, kultūros paveldo apsaugos, aplinkosaugos reikalavimų ir bendruomenės interesų, pažeistų savivaldybės sprendimų priėmimo laisvę ir t.t., tuomet Projektu neturėtų būti pritariama Įstatymo projekto tikslui, o visos šios priežastys nuosekliai išdėstytos.

Galiausiai siūlant Įstatymo projekto nesvarstyti nėra tinkamas paskutinėje Projekto pastraipoje išdėstytas argumentas, kuriuo kritikuojamas tik vienas iš Įstatymo projekto aspektų (t.y. siūloma leisti palaikus laidoti ne tik urnose, bet ir karstuose) nepasisakant dėl visų kitų šio Įstatymo projekto aspektų, kuriuos reikėtų tikslinti ar atsisakyti.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Deividas Kriaučiūnas

Deividas Kriaučiūnas, tel. 870663817, el. p. deividas.kriauciunas@lr.lt